

Аліна Іваниця

*здобувач кафедри педагогічної майстерності та менеджменту
Полтавського національного педагогічного університету імені
В.Г.Короленка, pedmaster@rambler.ru*

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ У ВНЗ

Сьогодні сім'я, життєдіяльність якої визначається закономірностями розвитку українського суспільства, переживає суперечливе і складне становище, викликане духовно-моральними зламами в суспільстві, частковою втратою ідеалів, переоцінкою цінностей і т.д. Психолого-педагогічна підтримка сім'ї в даній ситуації стає все більш актуальною і затребуваною. Вищий навчальний заклад (ВНЗ) як соціальний інститут, що забезпечує виховний процес і реальну взаємодію студента, батьків і соціуму, прагне до активного діалогу і широкої соціальної взаємодії з сім'єю. Велика роль у цій взаємодії належить педагогам ВНЗ, викладачам, кураторам студентських груп.

Сімейне виховання студентської молоді – це комплексна система педагогічних впливів, що включає в себе моральне (виховання дисципліни, культурних навичок), трудове (виховання у праці), економічне (сімейне господарство), громадянсько-патріотичне (виховання активної громадянської позиції патріота України), національне (виховання національної самосвідомості), правове (виховання поваги до закону та прав людини, формування правової свідомості), гендерне (гендерна ідентичність та роль) виховання та виховання здорового способу життя, яка забезпечує інтегрований процес цілеспрямованих педагогічних дій батьків та педагогів ВНЗ для підготовки студента до сімейного життя. Під педагогічним впливом розуміємо педагогічно доцільну організацію життєдіяльності студентів, у процесі якої вони набувають необхідних моральних та інших рис і якостей, знань, навичок і звичок, які потрібні для сімейного життя.

Варто зазначити, що доцільно розділяти поняття сімейного виховання в школі та у ВНЗ. Сімейне виховання в школі – це виховання особистості дитини в умовах сім'ї. Сімейне виховання у ВНЗ – виховання гармонійної зрілої особистості для створення власної повноцінної і щасливої родини.

Педагогічний вплив на студента у процесі сімейного виховання здійснюється у 4-х аспектах: 1) з боку сім'ї, 2) ВНЗ, 3) однолітків та 4) суспільства (соціуму), яке, у свою чергу безпосередньо впливає на 1)-3) (рис. 1):

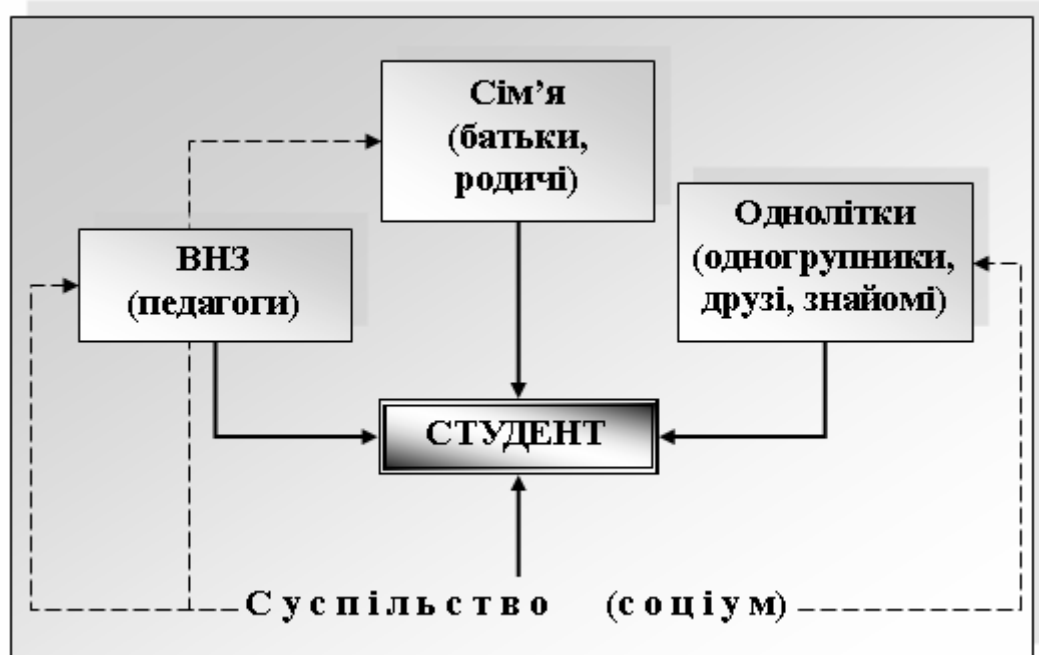

Рис. 1. Педагогічний вплив на студента у процесі сімейного виховання

На думку В. Г. Постового, метою сімейного виховання є забезпечення високого рівня освіченості й виховання свідомого громадянина України, здатного на основі життя й досвіду власного народу та досягнень світової науки і культури, врахування національно-територіальних особливостей України здійснювати соціально-економічний розвиток і господарювання в державі, утверджувати найвищі ідеали гуманістичної культури й демократичних взаємовідносин людей, відстоювати і захищати права, гідність і честь своєї Вітчизни. *Зміст виховання* в сім'ї обумовлений метою виховання в демократичному суспільстві і специфікою сімейного виховання. Тому його складовими компонентами є відомі напрями виховання – національне, моральне, правове, статеве, художньо-естетичне, громадянсько-патріотичне, трудове, екологічне, фізичне та розумове [2]. Отже, **мета сімейного виховання у ВНЗ** – формування гармонійної особистості, що поєднує в собі високі морально-етичні якості та багату культуру, здатної до створення власної міцної і багатодітної сім'ї.

Як зазначає М. Г. Соляник, *головним завданням сімейного виховання* є підготовка студентів до життя в реальних соціальних умовах, набуття ними потрібних для цього знань, умінь та навичок [3].

Орієнтуючись на дослідження Н. Є. Мойсеюк, виокремимо такі основні *завдання сімейного виховання студентської молоді*:

- виховання фізично й морально здорової студентської молоді, забезпечення необхідних екосоціальних умов для реалізації можливостей розвитку студента (генотипу);
- створення атмосфери емоційної захищеності, тепла, любові, умов для розвитку почуттів і сприймань, її самореалізації;
- засвоєння моральних цінностей, ідеалів, культурних традицій, етичних норм взаємин між близькими людьми і в суспільному оточенні, виховання культури поведінки, правдивості, справедливості, гідності, людяності, здатності виявляти турботу про молодших, милосердя до слабких і людей похилого віку;
- залучення студентської молоді до світу знань; виховання поваги до процесу освіти (ВНЗ і педагога), прагнення до освіти протягом життя й творчого самовдосконалення;
- включення студентської молоді в спільну з дорослими діяльність, розвиток працелюбності, творчої особистості, спрямування її зусиль на турботу про навколишнє середовище, виховання студентської молоді цивілізованими господарями та підготовка їх до життя в сучасних умовах ринкових відносин;
- формування естетичних смаків і почуттів, уміння розрізняти красиве і потворне в мистецтві і житті, поважати прекрасне у вчинках людей; забезпечення умов для творчої практичної діяльності студентської молоді;
- забезпечення духовної єдності поколінь, збереження сімейних традицій та реліквій, вивчення родоводу; залучення студентської молоді до народних традицій, звичаїв, обрядів, виховання в них національної свідомості і самосвідомості [1; 2].

Отже, завданнями ВНЗ, що сприяють досягненню мети сімейного виховання студентської молоді, є:

1. Сформувати у студентів громадянської позиції і патріотичної свідомості, правової та соціальної культури.
2. Виховати морально-етичні якості: цнотливість, совісність, сором, справедливість, сміливість, самовладання, правдивість і

щирість, вірність і відданість, доброта і співчуття, довіра і віра, скромність і смиренність.

3. Створити умови для отримання знань, умінь і навичок сімейних відносин.

4. Створити умови для можливості отримання позитивного досвіду сімейних відносин через приклади видатних людей, викладачів, однолітків; передати досвід створення сім'ї, виховання дітей і поваги до старших.

5. Створити умови для зміцнення і вдосконалення фізичного стану, прагнення до здорового способу життя, виховання нетерпимого ставлення до наркотиків, пияцтва, антигромадської поведінки.

6. Створити умови для формування складових естетичної культури студентської молоді (естетичних свідомості, світогляду та діяльності) [4].

7. Створити максимальні умови для розвитку особистості студента; розвинути почуття власної гідності, цінності свого «Я».

Список використаних джерел

1. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти / Мойсеюк Н.Є. – К., 1999. – 350 с.

2. Постовий В.Г. Сім'я і родинне виховання.: Концепція. / Постовий В.Г. // Рідна школа. – 1996. – № 11-12. – С. 15–20.

3. Соляник М. Г. Роль сімейного виховання у повноцінному розвитку дитини / М. Г. Соляник // Вісник Глухівського державного педагогічного університету. – Глухів: ГНПУ ім. О.Довженка, 2010. – Серія: Педагогічні науки. Вип. 15. – С.126-129.

4. Федоріщева С.П. Проблема формування естетичних основ педагогічної майстерності у педагогічній науці / Світлана Федоріщева // Вісник Львів. ун-ту. Сер. пед.н. 2005. – Вип. 19. Ч. 1. – С. 177–181.